

Következő EU-információs jelentkezéseinkben az uniós mindennapokat érintő kérdések legfontosabb információs forrásait vesszük számba. Ezúttal az európai munkavállalással kapcsolatos információkat tartalmazó honlapokra, szolgáltatásokra hívjuk fel a figyelmet. – K. K. Á.

Mindennapi kérdéseink az Európai Unióval kapcsolatban

Munkavállalás

Az Európai Unió ún. négy alapszabadsága közül az egyik a személyek szabad áramlása. A római szerződés még csak a gazdaságilag aktív személyek, vagyis a munkavállalók, önálló tevékenységet folytatók, valamint a szolgáltatást nyújtók (és családtagjaik) szabad áramlását garantálta (munkaerő szabad áramlása). A maastrichti szerződés (1992) tette alapjoggá az unió minden polgára számára gazdasági aktivitásuktól függetlenül a mozgásszabadságot; ettől kezdve beszélhetünk a személyek szabad áramlásáról. Azóta az unió minden polgárát megilleti a szabad költözködés és a szabad mozgás joga az unió területén.

A szabad mozgás azt jelenti, hogy a tagállamok állampolgárai mindenfajta korlátozás nélkül átléphetik bármely tagállam határát, és három hónapig szabadon utazhatnak és tartózkodhatnak egy másik tagállamban. Ennél hosszabb ideig is érvényes lehet a szabadság, amihez azonban tartózkodási engedélyt kell kérni.

A személyek szabad áramlása magában foglalja a munkaerő szabad mozgását is, ami azt jelenti, hogy bárki jelentkezhet egy másik tagállamban meghirdetett munkára, önálló vállalkozást alapíthat egy másik tagállamban, és nem érheti hátrányos megkülönböztetés sem a munka feltételeiben, sem díjazásában. A munkavállaló a tagállami állampolgárokkal egyenlő javadalmazásra, társadalombiztosítási (nyugdíj- és egészségügyi) ellátásra és szociális juttatásokra jogosult.

A következőkben a munkavállalással kapcsolatos információs forrásokra hívjuk fel a figyelmet, azzal

a céllal, hogy megkönnyítsük a más tagállamokban munkát kereső olvasók kérdéseinek megválaszolását.

Európa önökért portál

http://ec.europa.eu/youreurope/index_hu.html

A portálon részletes és gyakorlati információkhoz juthatunk az Európai Uniót és a belső piacot illető jogainkról és lehetőségeinkről, s tanácsot kaphatunk arról, hogy a gyakorlatban hogyan élhetünk ezekkel a jogokkal. Itt tájékozódhatunk többek között arról is, hogyan vállalhatunk munkát egy másik uniós tagállamban.

Minden egyes témát az információk négy típusa jellemez:

- **EU-ra vonatkozó általános információk**

Általános áttekintést adnak az európai polgárok jogairól és lehetőségeiről az EU-ban, illetve gyakorlásuk lehetőségeiről.

- **Európai és nemzeti szintű gyakorlati információk**

Több mint 90 tájékoztató ad részletes gyakorlati információt arról, hogyan gyakorolhatja egy uniós polgár a jogait, mind EU-szinten, mind egy bizonyos EU-országban, vagy akár meghatározott helyzetekben, amelyekkel szembe találhatja magát.

- **Hasznos ugrópontok és címek**

Az uniós és országspecifikus tájékoztató oldalak a megtekintett oldalra vonatkozó információkat tartalmazó további honlapokhoz adnak egy sor csatolót, valamint országspecifikus információkat szolgáltatnak a megfelelő postai címekről, telefonszámokról, honlapokról és e-mail címekről.

• **Az állampolgárok által elérhető szolgáltatások**

Az állampolgároknak szolgáltatásokat nyújtó leghasznosabb oldalak a Személyre szóló tanácsadás részéből érhetők el.

A munkavállalás témaköre a következő alfejezetekre tagolódik:

• **A munkavállalók szabad mozgása**

Tájékoztatást nyújt az uniós állampolgárokat 1992. január 1-je óta megillető, az EU-n belüli szabad munkavállalás lehetőségét garantáló közösségi jogi szabályozásról; a munkáltatók által kötelezően alkalmazandó egyenlő bánásmód elvéről; a munkavállalás esetleges szakmai követelményeiről (nyelvtudás, gyakorlat, diplomák kölcsönös elismerése); illetve a munkavállalási engedély beszerzésének közösségi szabályozásáról (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/free-circulation/index.html>).

• **Munkakeresés**

Egyrészt közvetlen ugrópontot nyújt az Európai Foglalkoztatási Szolgálat hálózatához, s az EURES portálhoz (l. később), másrészt egy egyszerű keresővel angol, német vagy francia nyelven tájékozódhatunk az egyes tagállamokban való munkavállalás speciális feltételeiről (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/finding-job/index.html>).

• **Adózás**

A közösségi jog alapján kapunk tájékoztatást a következő kérdésekről: mit jelent a szociális kedvezmény; mikor jogosultak a munkavállalók szociális kedvezményekre; mit jelent az adókedvezmény stb. (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/taxation/index.html>).

• **Társadalombiztosítás**

Az ezeken az oldalakon elérhető információk az uniós területén utazók és munkavállalók szociális biztonságára vonatkozó közösségi szabályok alapjait ismertetik. Választ kaphatunk továbbá a polgárokat megillető jogokkal kapcsolatos kérdésekre, például: családi támogatás, munkanélküli segély, betegszabadság, nyugdíj (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/social-security/index.html>).

• **Határon át ingázó munkavállalók**

A határ menti térségben dolgozó munkavállalók különleges helyzetéből adódóan számos gyakorlati probléma merül fel például a szociális ellátások, a munkanélküli segély vagy a jövedelemadózás terén. A fejezet információi a határ menti térségben munkát vállalók jogairól, valamint a kifejezetten az ő helyzetükre irányuló ren-

delkezésekről szólnak, például tartózkodási feltételek, betegszabadság és szülési szabadság, családi segélyek, nyugdíjak, munkanélküli segélyek, az adózás kérdései (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/cross-border/index.html>).

• **Képesítések elismerése**

Vállalkozóként vagy alkalmazotti munkaviszonyban munkát vállalhatunk egy másik uniós tagállamban akkor is, ha szakképesítésünket egy másik tagállamban szereztük meg. Az ebből adódó esetleges problémákat a szakképzettség elismerésének könnyítését célzó kétféle uniós rendszer próbálja orvosolni: az oklevelet elismerő általános eljárás, illetve a csak bizonyos foglalkozásokra érvényes, az oklevelet automatikusan elismerő eljárás. A fejezet erről a két rendszerről, bizonyos szakmákról (mérnök, jogász, gyógyszerész, fogorvos, építész, kutató stb.), valamint a hatályos nemzeti jogról ad bővebb tájékoztatást (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/qualification-recognition/index.html>).

• **Közszolgálat**

A közsférában dolgozó köztisztviselők és közalkalmazottak az EK-szerződés 39. cikkelye értelmében munkavállalók; a munkavállalók szabad mozgásáról szóló szabályok elvben rájuk is vonatkoznak. Ugyanakkor a tagállamoknak jogukban áll bizonyos álláshelyeket saját állampolgáraik számára fenntartaniuk [EK-Szerződés 39. cikkely (4) bekezdés]. Számos tagállamban léteznek olyan szabályok, amelyek specifikusan a közszektorban való foglalkoztatásra vonatkoznak (pl. egy álláshelyhez való hozzáférés, egy másik tagállamban szerzett szakmai tapasztalat és szolgálati idő elismerése), ezért további megkülönböztetési gondokat okoznak, amelyek a magánszektorban ugyanígy nem fordulnak elő. E problémákról, s megoldási lehetőségeikről olvashatunk a fejezetben (<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/hu/citizens/working/public-employment/index.html>).

• **Az országból való távozásakor és az oda érkezéskor formáságoknak kell eleget tenni**

A fogadó EU-országban el kell majd intéznie néhány formáságot (a belépéssel, lakóhellyel, munkával, életkörülményekkel, szállással stb. kapcsolatban); be kell majd mutatnia néhány eredeti dokumentumot; ha közép- vagy hosszú távon szeretne letelepedni egy másik EU-országban, lehet, hogy fel kell adnia a jelenlegi lakóhelyét; kapcsolatba kell lépnie a másik EU-tagállam társadalombiztosítási rendszerével stb. – az ilyen

és ehhez hasonló gyakorlati kérdésekben segít a fejezet (<http://ec.europa.eu/youreurope/navi/hu/citizens/working/before-moving/index.html>).

EURES portál

<http://ec.europa.eu/eures/index.jsp>

Az *Európai Foglalkoztatási Mobilitás Portálja* mind a munkavállalóknak, mind a munkáltatóknak egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy kihasználják az egyik uniós alapelv, a személyek szabad áramlása nyújtotta lehetőségeket.

A 25 nyelvű portál (2007. január 1-jével az EU-nak három új hivatalos nyelve lett: a két új tagállam, Bulgária és Románia nyelvein kívül a gael (ír) nyelv is hivatalos EU-nyelvvé vált. A három új nyelven kívül az izlandi és a norvég nyelvű honlapváltozat is elkészült. Szolgáltatásait az *Európai Foglalkoztatási Szolgálat* elnevezésű együttműködési hálózat egészíti ki, amelynek célja, hogy elősegítse a munkavállalók szabad áramlását. A hálózat partnerei között találhatunk országos foglalkoztatási szolgálatokat, szakszervezeteket és munkáltatói szervezeteket. A hálózatot az Európai Bizottság koordinálja.

Az EURES főbb céljai a következők:

- tájékoztatás, útmutatás és tanácsadás a potenciális „mobilis” munkavállalók számára az Európai Gazdasági Térség álláslehetőségeiről, valamint élet- és munkakörülményeiről;
- segítségnyújtás azoknak a munkáltatóknak, akik más országokból érkező munkavállalókat szeretnének felvenni;
- tanácsadás és útmutatás a munkavállalóknak és munkáltatóknak a határokon átvéelő régiókban.

A portál külön kínálja szolgáltatásait a munkát keresőknek és a munkaadóknak:

1. A munkakeresők oldalai

Álláskeresés

- A funkció kiválasztásával egyidejűleg 31 ország (EU-tagállamok és az *Európai Gazdasági Térség* = EGT államai) aktualizált állásajánlataihoz férhetünk hozzá. A keresőablakban meghatározhatjuk, hogy mely országban, milyen munkakörben és milyen típusú szerződéssel szeretnénk dolgozni. (Figyelem! Az állásajánlatok többnyire csak az adott ország hivatalos nyelvén érhetők el!)

Internetes önéletrajz

- Egy gyors regisztráció után elkészíthetjük önéletrajzunkat, majd a regisztrált munkaadók és az EURES-tanácsadók rendelkezésére bocsáthatjuk, segítve ezzel a munkaadókat a megfelelő pályázók felkutatásában.

Az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott új tagállamok állampolgárainak a munkavállalása egyes EGT-tagországokban ún. átmeneti időszakra korlátozott. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az új tagállamok állampolgárainak munkavállalási engedélyre van szükségük ahhoz, hogy az átmeneti időszakban bizonyos tagállamokban dolgozhassanak. A portálon található „Living and working” (A mindennapi élet és a munka) részben, a „Free movement” (Szabad mozgás) ugrópontra kattintva többet is megtudhatunk az EGT-ben történő munkavállalás korlátozásával kapcsolatos egyes intézkedésekről.

2. A munkaadók oldalai

Ez a rész az európai munkaadóknak segít a szabad állások betöltésében, valamint hasznos információt nyújt az európai munkapiacra zajló munkaerő-felvételről. A munkaadók álláshirdetéseket adhatnak fel a portálon, s hozzáférhetnek a munkakeresők online önéletrajzaihoz is.

EUVonai

<http://www.euvonal.hu>

A *Külügyminisztérium EU Tájékoztató Szolgálat*a keretében működő EUVonai szolgáltatás honlapján két helyen találunk az európai munkavállalással kapcsolatosan információkat:

1. Mindennapok/Munkavállalás

Hat különböző kérdés részletes bemutatását olvashatjuk:

- Munkavállalási lehetőségek az EU-ban: a munkaerő-áramlásra vonatkozó átmeneti időszak három szakasza; speciális szabályozások a 2004. május 1-jén csatlakozott országok munkavállalóit illetően az egyes tagállamokban; kapcsolódó cikkek, kérdések; brosrák, szórólapok a további tájékozódáshoz.
- Külföldiek magyarországi foglalkoztatása (letölthető formanyomtatványokkal).
- Kiküldetés az Európai Unió tagállamaiba.
- Állásajánlatok az európai intézményekben.
- EURES: európai állasközvetítő rendszer – a magyarországi tanácsadók elérhetőségeivel.